بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2017/HC-A/297
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: އިސްމާޢީލް އަޒްމީ އަދުނާން / ގ.ނަރުޖަސް، ކ.މާލެ
- އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް: އަޙްމަދު މުޙައްމަދު / ހ.ޝިތު، ނ.ވެލިދޫ

- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: އެއްބަސްވުމާމެދު ޚިލާފު އުފެދިގެން ހުށަހަޅާ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫނު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު

ނިމުނު ތާރީޚު: 27 ޝައްވާލް 1442 / 08 ޖޫން 2021

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު:
16 ޝަޢްބާން 1438
10 މެއި 2017

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- **ނަންބަރު:** 856/Cv-C/2016
- **ނިންމި ކޯޓު:** ސިވިލް ކޯޓު
- **މައުޟޫޢު:** އެއްބަސްވުމާއިބެހޭ ޚިލާފު އުފެދިގެން ހުށަހަޅާ މައްސަލަ
- **ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:** 25 އޭޕްރީލް 2016
- **ނިމުނު ތާރީޚު:** 16 ނޮވެމްބަރު 2016

ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝުޖޫނުގެ ރައުޔު: މި ރައުޔަށް ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް އާއި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު ތާއީދުކުރައްވައެވެ.

ޚުލާޞާ:

1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 856/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ނިންމާފައިވާ ޙުކުމަށް، ސަބަބު ނުވަތަ ތޫނުން އޮޅުންތަކެއް ހިމެނިގެން ދެން ސ.ހިތަދޫ / ގ.ނަޖަން، އިސްމާޢީލް ޢަލީ ޢަދުނާނުގެ ފަރާތުން އަވަސްކަމާއެކު އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ. މި ފާސްކުރުމާއި އިސްތިއުނާފު ޙައްޤު ފަރާތަކީ ސ. ފޭދޫ / ހެލީ، އަހުމަދު މުޙައްމަދު އެވެ.

މައްސަލައިގެ ޤިއްޞާ:

2. އިސްމާޢީލް ޢަލީ ޢަދުނާން އެދިގެން ޙަވާލާ ދަރަނިވެރިވެފައިވާ އެކި ވަގުތު ފަރާތުން ޖުމްލަ US$ 35,000.00 (ތިރީސްފަސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަދަދު ދަރަނިވެރިޔާގެ ގޮތުން އިސްމާޢީލް ޢަލީ ޢަދުނާނަށް ދީފައެވެ. މިގޮތުން އަދަދު ދައްކަން އިސްމާޢީލް ޢަލީ ޢަދުނާން ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި 14 ޑިސެމްބަރު 2015 ގައި ސެޓްލްމަންޓް އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކޮށްފައިވެއެވެ.[1]

3. މި "ފައިނަލް ޑެޓް ސެޓްލްމަންޓް އެގްރީމަންޓް"[2] ގައި 14 ޑިސެމްބަރު 2015 އިން ފެށިގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޑެޓް ފައިސާ ދައްކާނެކަމަށް އިސްމާޢީލް ޢަލީ ޢަދުނާން އެއްބަސްވެފައިވެއެވެ.[3]

---

[1] ސިވިލް ކޯޓުން ޙުކުމްކުރުމުގެ ކުރިން ތަޢާރުފު ކުރެވިފައިވާ އަދަދާއި މުޢާމަލާތުގެ ގޮތުން ކަން ހިނގާފައިވާގޮތް ކަމަށް ބުނެ ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ގޮތް

[2] އިސްމާޢީލް ޢަލީ ޢަދުނާން އާއި އަހުމަދު މުޙައްމަދު އާ ދެމެދު 14 ޑިސެމްބަރު 2015 ސޮއިކޮށްފައިވާ އެގްރީމަންޓްގެ ނަން:

[3] އެއްބަސްވުމުގެ 2 ވަނަ މާއްދާ، ޕެރެގްރާފް 2.3 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ " the debtor agrees to pay the Debt within a maximum of 30 (thirty) working days from the date of this agreement.

4. އެއްބަސްވުމާ އެއްގޮތަށް އިސްމާއީލް އަޒްމީ އަދުނާނު ފައިސާ ދައްކާފައިނުވާތީ، ބުނެވިދިޔަ US$ 35,000.00 (ތިރީސްފަސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) [illegible] އެދި އިސްމާއީލް އަޒްމީ އަދުނާނުގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް[4] މައްސަލައެއް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

5. މިދަޢުވާއަށް އިންކާރުކުރަމުން މައިގަނޑުގޮތެއްގައި އިސްމާއީލް އަޒްމީ އަދުނާނު ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ [illegible] ފައިނަލް ޗެކް ސްޓޭޓްމަންޓް އެކައުންޓުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ.[5] އަދި އެކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅިފައިވާ ނަންބަރު 309704 ޗެކުން [illegible] ކަމަށާއި[6] އަދި އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތް ބ. [illegible]، [illegible] އަދި [illegible] ގ. [illegible]/ އަދި [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި 26 ސެޕްޓެމްބަރު 2016 ގައި އިސްމާއީލް އަޒްމީ އަދުނާނުގެ ވަކީލުން ކޯޓަށް [illegible] ސިޓީގައި ޝަރީޢަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިތުރުން [illegible] ނަންބަރު 1690/ މަރުޙޫމް އިބްރާހީމް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

6. ސިވިލް ކޯޓުގައި މައްސަލައަށް ހިނގުމުގައި ޝަރީޢަތުގެ ކުރި މަރުޙަލާތަކުގައި ބަޔާން ބަދަލުކުރުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިޖުރާޢަތު މިމައްސަލައިގައި ފުރިހަމަކޮށްފައިވެއެވެ.

7. މައްސަލަ ހިނގަމުންދިޔައިރު [illegible] އެދިގެން އެކިފަހަރު [illegible] އަޑުއެހުން ފަސްކޮށްދެއްވާފައިވާކަން އެނގެއެވެ. މައްސަލައިގެ [illegible] ސިޓީން 24 އޮކްޓޫބަރު 2016 ގައި [illegible] [illegible] އިސްމާއީލް އަޒްމީ އަދުނާނު [illegible] ހާޒިރު ނުވާކަން އެނގެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައިގެ ފައިލުގައި ހިމެނިފައިވާކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

---

[4] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު S56/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ

[5] ދަޢުވާ ލިބުނު ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް 25 ޖުލައި 2016 ގައި ހުށަހެޅި [illegible] ބަޔާން

[6] ދަޢުވާ ލިބުނު ފަރާތުން ސިވިލް ކޯޓަށް 25 ޖުލައި 2016 ގައި ހުށަހެޅި [illegible] ބަޔާނުގެ 2 ވަނަ ނަންބަރު

8. މައްސަލައާ ގުޅިގެން 14 ނޮވެންބަރު 2016 އަށް އަޑުއެހުމަށް ތާވަލުކޮށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު B3-CR2/2016/2300 ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރުމުގެ އަމުރު ފޮނުވާފައިވާކަން އެނގެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް މިއަމުރު އެފަރާތަށް [illegible] އަމުރުގައި ނޯޓުކޮށްފައިވަނީ " ފަރާތްގައި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]" މިގޮތަށެވެ.

9. މިއަމުރު ތަންފީޒުކުރުމުން ކޯޓުގެ ހުއްދަ ނެތި ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިމައްސަލަ ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ ޣައިރު ޙާޟިރުގައި ނިންމުމަށް ސިވިލް ކޯޓުން ނިންމިއެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުގެ ނިންމުން:

10. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 856/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ނިންމާފައިވަނީ،

> "ދަޢުވާ، އިސްލާމް [illegible] [illegible]، މިމައްސަލައިގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ބައްޔިނާތަކާއި، [illegible] [illegible] [illegible]، ގެއި / ސ.ފޮޅިދޫ، މުޙައްމަދު އަޙްމަދު (ދރކ ނަންބަރު A201571) އާއި ގ. ނޫރާން / މާލެ، އިސްމާޢީލް ޝަފީޤު އަދުނާން (ދރކ ނަންބަރު A124796) އާއި ދެމެދު 14 ޑިސެމްބަރު 2015 ގައި ސޮއިކުރެވުނު ވަޢުދާ "[illegible] [illegible] [illegible]" ގައި [illegible] US$ 35,000.00 (ތިރީސްފަސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަދި [illegible] ސ.ވާލު / ގ.ނޫރާން، އިސްމާޢީލް ޝަފީޤު އަދުނާނުގެ ފަރާތުން [illegible] ގެއި / ސ.ފޮޅިދޫ، މުޙައްމަދު އަޙްމަދު އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މިމައްސަލައާ ގުޅިގެން [illegible] ހެކިންގެ ބަޔާންތަކާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][7] [illegible] [illegible]."

---

[7] ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުން 25 އޮގަސްޓު 2016 ގައި ސިވިލް ކޯޓަށް ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީ

ބުނެލުން US$ 35,000.00 (ތިރީސްފަސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ނުލަބާ އެ އަދަދަށް ދޭން
ދިވެހި ފައިސާގެ މިންވަރު ދައްކަވާކަށް ފަރާތުން ލިބިދިނުމުގެ ގޮތުން 16 ނޮވެމްބަރު 2016 އިން
ފެށިގެން 02 (ދޭއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ކޯޓުގެ މަރުޙަލާތަކުން އަމުރަކާނުލައި މިންވަރަށްވުރެ މަދުނޫން
ފައިސާގެ އަދަދުގެ މިޙާލަތު ދައްކައި މިފައިސާ ކޮށްދެއްވުމަށް ދައްކާފައިވާ ގ. ނޫޖެން / ވާލު އިސްމާޢީލް
އަދި އަދުނާނަން އަންގައި، އިސްމާޢީލް އަދި އަދުނާނުގެ ބަސްވުރުގައި ބުނާ ކަމަށްވާތީ."

މިފަދައިންނެވެ.

11. ސިވިލް ކޯޓުގެ މިނިންމުން ބިނާކޮށްފައިވަނީ މައްސަލައިގެ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ހާމަވާތީއެވެ.

- 11.1. ދެފަރާތުގެ ދެމެދުގައި ވިއްކުން ކުރުވިޔާ އެއްބަސްވުމެއް އޮތްކަން؛
- 11.2. މިއެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރީ މުޙުސިން ކަލަރު އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު ޝާހިދު ހެޔޮ ހުށަހެޅި ދަޢުވާއާއި ފަރާތަށް ބަދަލުދޭން ޖެހޭކަން؛
- 11.3. އަޙްމަދު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކި މޫސާ އެއްބާރުގެ ބަޔާން އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު އަދުނާން އަޙްމަދު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ދައްކާފައިވާ US$ 35,000.00 (ތިރީސްފަސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) ލިބިއްޖެކަން އިންވޮއިސް ވައުޗަރު ނަމްބަރު 1211، ސޮއިން އަޙްމަދުގެ ބަރުން 14 ޑިސެމްބަރު 2015 ގައި ދަޢުވާގެ ދެމެދުގައި އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކުރެވުނުކަން އިނގޭކަމުގައި މިއެއްބަސްވުމުގެ އަސްލަމް ފައިސާ ދައްކާފަ ލިބިގެން ފޮތުން އެއްބަސްވުމެއްކަން އިނގޭކަން؛
- 11.4. ދަޢުވާ ލިބޭ ފަރާތުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދެވުން ފުރުސަތުގައި ހުށަހަޅުއްވަނުވާކަމުގައި އެންމެފަހުން 26 ޑިސެމްބަރު 2016 ގައި ސިޓީއަކުން 3 ފަރާތެއްގެ ނަން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އެއީ ކޯޓުން ކަނޑައެޅި ސުންގަޑިތެރޭގައި އެފަރާތުން ހުށަހަޅާ ހެކިން ކަން އިނގެން ނެތް ކަމަށް؛

.11.5 މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅާ ދަޢުވާ ލާޒިމުކުރުވަނީ އަދަދުއްޔާއި ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ޒިންމާއެއް ކަމަށާއި އިސްތިއުނާފު އަރުވި އަރިހުންގެ ފަރާތުން އެއްބަސްވުމުގައި ޝަރުޠު މަޖުބޫރުން ކަން ސާބިތުކޮށް ސާބިތުކުރުމަށް ނުކުޅެދޭނެކަން؛

.11.6 މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ ތެރެއިން "ފައިނަލް ސެޓްލްމަންޓް އެގްރީމަންޓްގައިވާ US$ 35,000.00 (ތިރީސްފަސްހާސް އެމެރިކާ ޑޮލަރު) އަދި އިސްތިއުނާފު އަރުވި ފަރާތުން އަދާކުރު ފައިސާގެ ތަފްޞީލު ހުށަހެޅުމަށް ފައިސާކަން މަޢުލޫމު ކުރެވިގެން ސާބިތުވާކަން؛

.11.7 މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު އަރުވި ފަރާތުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ އަމުރު ރަސްމީފައިސާއަށް އެފަރާތް ރަސްމީގައި ނުލިބުނު ސަބަބުން ކަމަށާއި ރަސްމީ ބަޔާން ފާހަގަކުރުމުގެ ރަސްމީފައިސާ ކޯޓަށް އެއްވެއްޖެ ނޯޓް ކަމަށް ފާޅު އެފަރާތުގެ ބަޔާނު ހުށަހެޅުމުގައި މައްސަލަ ހިނގާފައިވާގޮތާއި އެފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތުން ހުށަހެޅުނުކަމުގައިވާކަން؛[8]

ހައިކޯޓުގެ ކޯޓުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފު ނިންމުމެއް

12. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 856/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގައި ޝަރީޢަތްހިނގާ ގުޅިގެން ކުރިއަށް / ގ.ނޫރުހަރު، އިސްތިއުނާފު އަރުވި އަރިހުންގެ ފަރާތުން އެމައްސަލަ ހައިކޯޓުގެ ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރަމުން އަންނަނިވި ނިންމުމެއް ފާހަގަކޮށް، އެ ނިންމުމުގެ ހައިކޯޓުގެ ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ތަފާސްހިސާބުން ބެލުމުގެ ފަހުން ހުށަހެޅި ނިންމުމެކެވެ؛

---

[8] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 856/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ހިނގި ގޮތުގެ ރިޕޯޓުގެ ފަހަތުގައިވާ ނިންމުމުގެ 6 ވަނަ ނަންބަރު

12.1. ދަށުކޯޓުގައި ބެލުނު މައްސަލަ، އެ އެއްބަސްވުމުގެ މައްޗަށް ބިނާވެގެންވާ އެއްބަސްވުމަކީ މަރުގެ އިންޒާރުދީގެން މަޖުބޫރުކޮށްގެން ގަދަކަމުން ސޮއިކުރުވާފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށާއި އަދި އެމައްސަލައަކީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ފޮނުވާފައިވާ މައްސަލައެއް ކަމަށް ދަށުކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިސްމާޢީލް އަޒްމީ އަދުނާންގެ ފަރާތުން ބުނެ [illegible] އެކަމަށް [illegible] މައްސަލަ ނިންމާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

12.2. ދަށުކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުން ހާޟިރުކުރި ހެކިންގެ ތެރެއިން ޝާން އަޙްމަދަކީ އަޙްމަދު މުޙައްމަދުގެ އެއްބަނޑު ކޮއްކޮ ކަމަށް ވުމާއި، އަޙްމަދު މުޙައްމަދުގެ އެއްބަނޑު ކޮއްކޮ [illegible] [illegible] ކަމާއި، ޝާން އަޙްމަދާއި ހުރި ގާތްކަން [illegible] މައްސަލަ ނިންމުމުގައި [illegible] ނުވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

12.3. އަޙްމަދު މުޙައްމަދުގެ ފަރާތުން ހުށަހެޅި ހެކިންގެ [illegible]، އަދި މައްސަލައިގައި [illegible] އިސްމާޢީލް އަޒްމީ އަދުނާން [illegible]، އަދި އިސްމާޢީލް އަޒްމީ އަދުނާންގެ [illegible]، [illegible]، އަދި [illegible] އިސްމާޢީލް އަޒްމީ އަދުނާންގެ [illegible] ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

12.4. އިސްމާޢީލް އަޒްމީ އަދުނާން ހެކިންގެ ނަންބަރަށް ހުށަހެޅި އިރު، ހެކިން ބަސްދީފައިވާ ބަޔާން
ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަމަށް ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ހުކުމުގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވެއެވެ،
އިސްމާޢީލް އަޒްމީ އަދުނާން 25 ޖުލައި 2016 ގައި ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅި ބަޔާނުގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގައި
ހެކިން ބަސްދީފައިވާގޮތުން ސާބިތު ކުރަން ބޭނުންވަނީ ކޮން ކަމެއްކަން ވަކިން ސާފުކޮށްބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ،
އެހެންވީ ދަޢުވާ މައްސަލައިގައި ބުނާ ކަމަކާގުޅިފައިވާ ހެކިން ބަސްދީފައިވާކަމަށް އިސްމާޢީލް އަޒްމީ އަދުނާން
އެކަށީގެންވާ ދަލީލެއްގައި ފުރިހަމަ ނުވާ ކަމަށް ބަލާނެ ހުށަހަޅައި ނުކުތާއެވެ.

13. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 856/Cv-C/2016 ގެ މައްސަލާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ހުކުމުގައި، އެ މައްސަލާ
އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އިސްމާޢީލް އަޒްމީ އަދުނާނުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އެނުކުތާތަކާއި
ގުޅޭގޮތުން ދެފަރާތުން ދިފާޢުގައި ހުށަހެޅުނު ކަމުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި،
މައްސަލައާއި ގުޅޭ ލިޔެކިޔުންތައް ބަލާއިރު، މިމައްސަލައިގައި ހައިކޯޓުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ސުވާލަކީ
ނުކުތާއަކީ އިސްމާޢީލް އަޒްމީ އަދުނާނުގެ އެހެން ހެކިން ހާޒިރުކުރުމުގައި މައްސަލަ ހިންގާ ނިޔާއަށް ވާސިލުވާ އުސޫލަކާ
ޚިލާފަށްތޯ؟

14. ޝަރީޢަތުގައި ހިނގަމުންދާ މަރުޙަލާގައި މައްސަލައިގެ، ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ އެހެން ހެކިންގައި ހިމެނޭގޮތުން
ބަލާފައި ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމަށް ލިޔުން ހެކިންދައްކަމުންދާގައި އަމިއްލަ ފަރާތްތަކުގެ ގޮތުގައިވެސް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.
މިމައްސަލައިގައި، ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތުގެ އެހެން ހެކިންގައި މައްސަލަ ހިމެނުމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުން
ނިންމާފައިވަނީ، ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތް ކޯޓަށް ހާޒިރުގައި ދަރުން ބޭރުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަމަށް ސިވިލް ކޯޓުގެ
ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ހުކުމުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.[9]

---

[9] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 856/Cv-C/2016 ގެ މައްސަލާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ހުކުމުގެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާގެ 6 ވަނަ ނަންބަރު

15. އިސްމާއިލް އަޒީމް އަދުނާނުގެ ވަކީލުން މިކޯޓަށް ހުށަހެޅި ސިވިލް ކޯޓުން ޙުކުމް ދިނުމާގުޅޭ ސިޓީގައި[10] އެފަރާތަށް، 18 އޮކްޓޯބަރު 2016 އިން ފެށިގެން 05 ނޮވެންބަރު 2016 ގެ ނިޔަލަށް ޙުކުމް ހަމަޖެހިފައިވާކަން އެނގެއެވެ. ސިވިލް ކޯޓުގެ 856/Cv-C/2016 ގެ ޝަރީޢަތުގެ ފައިލް އަށް ބަލާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][11] ވާނެއެވެ. [illegible] [illegible]، އިސްމާއިލް އަޒީމް އަދުނާން [illegible]، [illegible] އިސްމާއިލް އަޒީމް އަދުނާނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

16. މިމައްސަލައިގައި އިސްމާއިލް އަޒީމް އަދުނާން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] 5 ނޮވެންބަރު 2016 ގެ ނިޔަލަށެވެ. މައްސަލަ [illegible] ސިވިލް ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 14 ނޮވެންބަރު 2016 އަށެވެ. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] އިސްމާއިލް އަޒީމް އަދުނާނުގެ [illegible] [illegible].

17. [illegible] މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] "ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible]

---

[10] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު REG/2016/CFJ/185 (24 އޮކްޓޯބަރު 2016)

[11] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 95-B9/144/2021/94 ސިޓީއާއި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 144-D/95/2021/106 ސިޓީ

ގަވާއިދު"ގައިވާ ގޮތުންނެވެ. އެގޮތުން ޤައިދު ހާޒިރުވުމުގައި މައްސަލަ ހިނގުމުން ޝަރުޢީ އެގަވާއިދުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއެވެ.

18. 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)[12] ގައި ބުނެފައިވާފަދައިން، ހާޒިރުކުރަންޖެހޭ މީހާ ހިފަހައިފާ އެޅުންތަކުގައި ނުރާ، ނުވަތަ އެކިފާ ވިޔަސް ނޯޓިސްތަކަށް، ހާޒިރުކުރަންޖެހޭ މީހާ ވަކިކުރެވޭ ފަދަކަމަށް ހުށަހެޅުމުގެ ތަރުތީބު އިޢުލާނުކުރުމުގައި ކޯޓުން ކުރެވޭ ގޮތް ބެލެވޭ[13] ޤަޟިއްޔާއި ކޯޓުގެ ޙުކުމް ހުއްޓުވުމަށް ނިޔާވެ ގުޅުނުކަމަށް ހިނގާފައިވާ ކަމުގެ ހުކުމް[14] ޤަޟިއްޔާއި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ އެޕީލް ރިކޯޑު ހުށަހެޅޭ ނިޔާވެ ގުޅުނު ވަކިވެ ކުޑަކަމުން[15] ޤަޟިއްޔާއިން އެނގެއެވެ. އިސްތިއުނާފު އަރުޒީ އަދުލުހުރުގެ ޤައިދު ހާޒިރުވުމުގައި މިމައްސަލަ ހިނގަމުން ނިޔާއި އިރު ދަތި ކޯޓުން މިއިޖުރާއަތު ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ކަން މައްސަލަތަކުގައި ސަރީޙަށް ނިޔާކުރެވޭ އެދި މައްސަލަގެ ފައިލުންވެސް އެނގެއެވެ. ވީމާއި، މައްސަލަތަކުގެ ވަކަތުގެންވާ އެންމެހައި ކަންކަން ބަލައިނުލާ، މިމައްސަލަ ޤައިދު ހާޒިރުވުމުގައި ހިނގުމަށް ދަތި ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ކަނޑައެޅިފައިވާ އިޖުރާއަތު އެއްގޮތަށް ކަމުގައި ނުދެކެމެވެ.

19. އެހެންކަމުން އިސްތިއުނާފު އަރުޒީ އަދުލުހުރުގެ ޤައިދު ހާޒިރުވުމުގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 856/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާއިން ނިންމާފައިވާ ހުކުމް ބާޠިލްކޮށް، އެމައްސަލަ އަލުން ބެލުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ދަށުން އެމައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް ރިމާންޑްކުރުމަށް އަމުރުކުރަނީ ހުކުމްކުރީމެވެ.

---

[12] ޤާނޫނު މިނިވަން ޝަރީޢަތްތަކުގެ ބަލަހައްޓަކުރުމުގެ ގަވާއިދު

[13] 2014/HC-A/240 ޤަޟިއްޔާގެ ނިމުނު ގޮތުގެ ހުކުމުގެ ޕެރެގްރާފުތަކުން 3.3 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ކަންތައްތަކެވެ.

[14] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2014/HC-A/247 ޤަޟިއްޔާގެ ނިމުނުތާރީޚުގެ ހުކުމުގެ ޕެރެގްރާފުތަކުން 3.5 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ކަންތައްތަކެވެ.

[15] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/02 ޤަޟިއްޔާގެ 27 ވަނަ ނުކުތާ.

20 މިމައްސަލައިގައި އިތުރަށް ހުރި އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތަކަށް ބަލާއިރު، އެއީ މައްސަލަ އަލުން ބަލައިގަތުން ދޫކުރާ ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކަށްވާތީއާއި، މިހިނދުގައި މިކޯޓުން އަންނަނިވި ގޮތަށް ގޮތް ނިންމަންޖެހޭ މައްސަލައެއް މައްސަޢީ އިސްތިއުނާފުކުރި ކަމެއް ކަމުގައި ފެންނާތީ، އެނޫންކަމަކަށް ބަލާ ޝަރީޢަތުން ގޮތެއް ނިންމުމަކަށް ނުފެނެއެވެ.

- **ހުކުމް:**

މިހެންކަމުން، އިސްލާމް ބަޔާންކޮށްދިނަ ކަންކަން އަޑުއަހާ ހުރިހާމެއް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 856/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ ބަލަހައްޓައި، ދިވެހި އިސްލާމިކް އާއި އާއިލީ ކަންކަމާބެހޭ ޤާނޫނު ނިންމަވާފައި ސަބަބު އެދި ޤާނޫނު ހުށަހެޅި ކަމުގައިވާތީ، އަދި ހުކުމް ބާތިލުކުރުމަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނު އަސާސީގެ ޤާނޫނު) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 856/Cv-C/2016 ޤަޟިއްޔާ އަލުން ބެލުމަށް، މި މައްސަލަ ސިވިލް ކޯޓަށް ރުޖޫޢުކުރީމެވެ، އެކޯޓުގެ މަރުޙަލާ މި ޤަޟިއްޔާއިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކުރެވުނީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބެލި ޤާޟީން:

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީދު ފަނޑިޔާރު ޝުޢައިބު ޒަކަރިއްޔާ ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް

(އިއްތިފާޤުން)
